

מסורת הש"ס

(א) כריתות ז: יצמות נה, (ב) להו, יעב"ץ, (ג) כריתות טו, (ד) רש"א חייב א' על כולן, (ה) וְנִשְׁלַח סְנֵהדְרִין נה, וס"נ, (ו) יְצִמְתּוּ כב:], (ז) רש"א ופי' רש"ל, (ח) רש"א, שמשנין מלישנא, (ט) רש"א מ"ו, (י) שייך לעיל סוף ע"ב, (יא) רש"ל מ"ו, (יב) זה שייך לע"ב, (יג) רש"א, (יד) רש"ל דרישא,

תורה אור השלם

- וְאֵל אִשָּׁה בְּגֶדֶת טַמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ:

ויקרא יח יט

- וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אָחִיו בֶּת אָבִיו אוֹ בֶת אִמּוֹ וְיָקָא אֶת עֲרוּתָהּ וְהָיָה תְרָאָה אֶת עֲרוּתוֹ וְחָסֵד הָיָה וּבִגְדָתוֹ לַעֲיִי בְּנֵי עַמֶּם עֲרוּת אֲחִיו גָּלָה עָלָיו וְיָקָא:

ויקרא כ יז

הגהות הב"ח

(א) גמ' דתנן אמר ר' עקיבא: כ"ז משנה פ"ג דכריתות: (ב) שם ואידך גמ' הו' ודל': (ג) רש"י ד"ה תלקי וס' כי עשאה עס: (ד) תוס' ד"ה לאפוקי הני פסמ ומילה דקום: (ה) ד"ה הו'א וכי ודל'ט ל"ל מקרא דבקידישים מיפוק ליה דגבי אזהרה: (ו) ודל'פ פ"י ר' יצחק וכי ודל"פ גמר עוש: (ז) בא"ד דהיי' היכא דשוין לענין אזהרה ומדאי טעמא דהבא דגמיר עוש מאזהרה דהיינו דוקא משום דליכא להענישו מן הדין וכי ממזר ועמוני: (ח) ד"ה הכי גרס וכי שאין עושין מן הדין ואחותו דרישא: (ט) בא"ד תמי מרדכי אלעזר:

מוסף רש"י

חייב על כל אחת ואחת. ופי' לא כתב אלא חד כרת אטלסו, הוי אמינא היכא דעבדיהו לטלוה דהעלם אחד לא מחייב אלא חד, השמא הוי דבר שהיה בכלל ויזא מן הכלל ללמד על הכלל כולו, דמה אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחיבין עליה בפני עצמה, אף כל שהיא ערוה חיבין עליה בפני עצמה (יבימות נה). באיטליו. שוק של עימאום. שם העיר (בירוחם טו). שאין עונשין מן הדין. מדין קל וחומר, דיעי ממונות ומוט' עשה והלטות עבודה ופסולי קדשים אחא למד מקי"ז אבל לא אזהרות ועושין (תניגה יא).

אלו הן הלוקין

כדאמרינן מעיקרא. טעמיה דר' עקיבא משום שמי רשעיות הוא ודקאמרת חייבי כריתות נמי שמי רשעיות הן דלכתני עונש כרת עליו לא פסיקא מילתא לכרת הואיל והוא תלוי בתשובה: וינגן.

רבי ישמעאל ור"ע: **לחלק**. לפי שכלל כל העריות כזרת אחת הייתי אומר אם עשאן כולם דבר שהיה אחד אינו חייב אלא אחת לכך יזאה כרת באחותו לחלק דהוי דבר שהיה בכלל ויזא מן הכלל ללמד על עצמו שמתחייב עליה לעצמה אם ו) עשאם עס חצרותיה ולא ללמד על עצמו יזא אלא ללמד על הכלל כולו יזא מה אחותו מיוחדת שהיא ערוה וחיבין עליה בפני עצמה אף כל שהיא ערוה חיבין עליה בפני עצמה: **מואל אשה**. דמלי למכתב ולגדה לא מקרב: **לחייבו על אחותו ועל אחות אביו כו'**. אס זא על שלשמן דהעלם **כדו' הכי שמוס מוחלקין**. שם אזהרה ככל אחת והרי הן כשאר כל העריות: **ברשיעא בר רשיעא**. הבא על אמו והוליד שמי בנות וחזר וזא על אחת מהן והוליד בן וזא הנין על אחות אמו שהיא אחותו ואחות אביו: **באטליו**. במקום שמוכרין הבשר במקולין: **מאחוסו דסיפא**. ערות אחותו גלה (ויקרא כ): **שאין עונשין מן הדין**. שהרי ענש על בת אמו שלא בת אביו ובת אביו שלא בת אמו שנא' (שם) בת אביו או בת אמו ויש לומר כ"ש שענש על בת אביו ובת אמו אבל אם אמרת כך ענשת מן הדין לכך נאמר אחותו דסיפא: **גמר עונש מאזהרה**. דלענין אזהרה כתיב אחותך היא יתירא לזהירי על אחותו בת אביו ובת אמו^[1] שנאמר (שם יח) ערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך היא ומה אזהרה לא חלק בין אחותו בת אביו שלא בת אמו^[2] ונאם שלא בת אביו ולאחותו שהיא בת אביו ובת אמו אף בעונש ענש על אחותו בת אביו ואמו כאחותו דבת אביו שלא בת אמו ובת אמו שלא בת אביו: **מאחוסו**

איבעית אימא גמר עונש

מאזהרה ואיבעית אימא נפקא ליה

מאזהרה. תימיה דכריתות פ"ק (דף ג.) א"ר יצחק עונשין מן הדין דקאמר לר' יצחק כדאית ליה ולרבנן כדאית להו לומר דאין עונשין מן הדין וכן לקמן דפרקין (דף יז:) דקאמר אפי' למאן דאמר עונשין מן הדין כו' ופי' דהיינו ר' יצחק ותימיה דבכל שינוי דהכא משמע דשפיר אית ליה לר' יצחק דאין עונשין מן הדין ונראה דלהאי שינויא דקאמר גמר עונש מאזהרה סבר ר' יצחק עונשין מן הדין דהכי פירושא גמר עונש מאזהרה משום דאיכא קל וחומר להענישן וכיון דהשווים באזהרה הוא הדין נמי בעונש כיון דאיכא קל וחומר להענישן ומעתה אמר רבי יצחק בכל דוכתי נמי עונשין מן הדין דהיינו היכא ^[1] שאין צריך לענין אזהרה ומדאי טעמא היכא דגמיר עונש מאזהרה היינו דוקא דליכא להענישו מן הדין דאם לא כן בחייבי לאוין נמי כגון גזי ממזר עמוני נילף בהם עונש כרת מהאי טעמא דגמר עונש מאזהרה דכי היכי דהשווס לענין אזהרה הוא הדין לענין עונש אלא כדפי' דדוקא משום דליכא להענישו מן הדין קאמר גמר (גמר) עונש מאזהרה כך נראה למשי"ם ונריך עיון: ^[2] **הבי** גרים רש"י ואידך סבר לה כר"א דאמר שני לאוין וכרת אחד חלוקים לקרבן והלכך במפטס וסך דחלוקין בלאוין ידעינן שחלוקין לחטאות וא"ת כיון דלאוין מוחלקין א"כ ל"ל אחותו דסיפא דדריש לחלק מיפוק ליה דלאוין מוחלקין ופי' בקונטרס דכיון דאתא להכי בעריות נמי לא צעי חילוק ולא אטעריך ליה למדרש אל אשה דלעיל ולא דריש אחותו לחלק ואיתר ליה עיקר ^[3] [קרא דכרת] באחותו לדוני כזרת ולא במלקות ואחותו ⁴ דסיפא לאחותו שהיא בת אביו ובת אמו לומר דרשא לאחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו דנהי דליכא לאוין מוחלקין מ"מ הואיל והם גוף אחד אימא לא ליחייב אלא אחת דלא דמי למפטס וסך שהם עבודות מוחלקות ושפיר תמי ^[5] מרזי אלעזר אבל דפרק קמא דכריתות (דף ג.) משמע כפירוש הקונטרס דפריך אהא מילתא וכי מאחר דלאוין מוחלקין זו כרת באחותו למה לי פי' דדרשין מינה חילוק בעריות ואליבא דר"א מיפוק ליה חילוק משום דלאוין מוחלקין כמו מפטס וסך ומאי פריך והא לא דמי כדפירשמי לכן נראה כפירוש הקונטרס: והוא

פרק שלישי מכות

יד.

^[6] קשה לינשא דקום עשה דמשמע דליכא בהן שום לאו הקשה הר"ר שלמה מדרוי"ש ^[7] (דמ"מ קשה) נהי דקרבן לא צעי אזהרה מ"מ הכך דליכא אלא חד כרת כמו מפטס וסך דלא ידעינן דחלוקין לחטאות אלא משום שהם לאוין מוחלקין לרזי אלעזר דאמר רבי אושעיא ואטעריכו לחלק א"כ לא לילקי עלייהו

כי היכי דבעינן למימר אי קרבן צעי אזהרה דלא לקי אלאו דכריתות וי"ל דמ"מ נהי דאטעריכו לחלק צבזיל זה לא ננמע מללמוד ממנו מלקות כיון דידעינן צהו חויז קרבן בלא לאו נהי דחילוק לא ידענא אלא מלאוין מ"מ ילקו:

^[8] **לאפוקי הני**. פסמ ומילה ^[9] דבקום עשה מינהו קשה ל"ל היקשא לאפוקי פסמ ומילה מיפוק ליה מדאמרינן בת"כ ועשה אחת יזא מסית ומדיח ומקלל אביו ואמו ועדים וזוממין שאין בהן מעשה דאין ממונה קרבן וה"ה פסמ ומילה דאי מימניה ולא עבדי ליכא מעשה ושמא י"ל דאטעריך דרשא דהכא משום דבת"כ איכא דרשא אחריית דמפרש תמית ומדיח דלאו בני קרבן נינהו משום דצעינן דומיא דעבודת כוכבים דיש צו כרת ופסמ ומילה הוו כזרת והוה אמרינא דהויין בקרבן מיהו ממילה קשה למה לי קרא דהא לא הויא כזרת דומיא דעבודת כוכבים דהא לעולם לא יתצבר שהיא כזרת עד שימות דלעולם יכול למול ועצמו וליפטר מכרת וי"ל דלעולם כל זמן שלא מל עונש כרת עליו: **ההוא מיבעי ליה** **לחייבו על אחותו שהיא בת אביו ובת אמו**. וא"ת ל"ל ^[10] דקדושים מיפוק ליה גזי אזהרה כתיב אחותך היא יתירא לאחותו בת אביו ובת אמו וכתיב (ויקרא יח) ונכרתו הנפשות העושות וי"ל דונכרתו לא קאי אלא אעריות המפורשות דהדיא ונהי דבקרא כתיב ערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך היא מ"מ מיירי טפי מחלשותו שהיא מאשת אביו ובת אביו אבל בת אביו ובת אמו ^[11] (ומאונסים) לא ידעינן אלא מיתורא דקרא אחותך היא:

ואידך. ^[12] רבי יצחק גמר עונש מאזהרה. תימיה דכריתות פ"ק (דף ג.) א"ר יצחק עונשין מן הדין דקאמר לר' יצחק כדאית ליה ולרבנן כדאית להו לומר דאין עונשין מן הדין וכן לקמן דפרקין (דף יז:) דקאמר אפי' למאן דאמר עונשין מן הדין כו' ופי' דהיינו ר' יצחק ותימיה דבכל שינוי דהכא משמע דשפיר אית ליה לר' יצחק דאין עונשין מן הדין ונראה דלהאי שינויא דקאמר גמר עונש מאזהרה סבר ר' יצחק עונשין מן הדין דהכי פירושא גמר עונש מאזהרה משום דאיכא קל וחומר להענישן וכיון דהשווס באזהרה הוא הדין נמי בעונש כיון דאיכא קל וחומר להענישן ומעתה אמר רבי יצחק בכל דוכתי נמי עונשין מן הדין דהיינו היכא ^[13] שאין צריך לענין אזהרה ומדאי טעמא היכא דגמיר עונש מאזהרה היינו דוקא דליכא להענישו מן הדין דאם לא כן בחייבי לאוין נמי כגון גזי ממזר עמוני נילף בהם עונש כרת מהאי טעמא דגמר עונש מאזהרה דכי היכי דהשווס לענין אזהרה הוא הדין לענין עונש אלא כדפי' דדוקא משום דליכא להענישו מן הדין קאמר גמר (גמר) עונש מאזהרה כך נראה למשי"ם ונריך עיון: ^[14] **הבי** גרים רש"י ואידך סבר לה כר"א דאמר שני לאוין וכרת אחד חלוקים לקרבן והלכך במפטס וסך דחלוקין בלאוין ידעינן שחלוקין לחטאות וא"ת כיון דלאוין מוחלקין א"כ ל"ל אחותו דסיפא דדריש לחלק מיפוק ליה דלאוין מוחלקין ופי' בקונטרס דכיון דאתא להכי בעריות נמי לא צעי חילוק ולא אטעריך ליה למדרש אל אשה דלעיל ולא דריש אחותו לחלק ואיתר ליה עיקר ^[15] [קרא דכרת] באחותו לדוני כזרת ולא במלקות ואחותו ¹⁶ דסיפא לאחותו שהיא בת אביו ובת אמו לומר דרשא לאחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו דנהי דליכא לאוין מוחלקין מ"מ הואיל והם גוף אחד אימא לא ליחייב אלא אחת דלא דמי למפטס וסך שהם עבודות מוחלקות ושפיר תמי ^[17] מרזי אלעזר אבל דפרק קמא דכריתות (דף ג.) משמע כפירוש הקונטרס דפריך אהא מילתא וכי מאחר דלאוין מוחלקין זו כרת באחותו למה לי פי' דדרשין מינה חילוק בעריות ואליבא דר"א מיפוק ליה חילוק משום דלאוין מוחלקין כמו מפטס וסך ומאי פריך והא לא דמי כדפירשמי לכן נראה כפירוש הקונטרס: והוא

	עין משפט
	גזר מצוה
יג א מיי פ"ד מהלכות שנגזר הלכה א סמג עשן ריג:	
יד ב ג מיי שם הל"ה:	
טו ד מיי שם פ"ה הל' ג סמג שם:	

	רבינו חננאל
 [טעמא דרבין] עקיבא לעולם שאם עשו תשובה ב"ד של מעלה מוחלין להן מאי קושיא הא לא עשו תשובה לא פסיקא מילתא דכרת דכל אימת דעשה תשובה מוחלין לו אבל מיתות ב"ד אינו כן: ר' יצחק אמר חייבי כריתות בכלל היו. פי' אלו שפירשה בהן התורה כרת כגון אחותו וכיוצא בה הן בכלל כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם (ו) ולמה יצא כרת ונכתבה באחותו לדונן כזרת ולא במלקות. ורבנן כרת באחותו למה להו לחייבו על אחותו שהיא (והיא) אחות אביו והיא אחות אמו. משכחת לה ברשיעא בן דרשיעא אמר ר' אדא בר אבהו כגון שבא אביו על אמו והוליד שתי בנות וחזר ובא על אחת מהן והוליד בן ובא אותו הבן על אחות אמו שהיא אחותו מאביו והיא אחות אביו מן האם והוה רשיעא בן דרשיעא ומפורש בכריתות פ"ג (דף טו ע"א) אבל לחלק שם שגג מבאי קרבן על כל אחת מהן נפקא להו מואל אשה בנדה טומאתה לחלק על כל אשה ואשה:	
^[1] כפירוש רש"י:	

עין משפט ונר מצוה

בזו א מיי פיל מהלכות בלי המקדש הלכה ד והלכה ה סגנו לאזין נצח נצח:

י' ב מיי פ"ו מהלכות איסורי ביאה הלכה ה סגנו לאזין קול טוש"ע וי"ד סי' קצז סעיף יד:

י"ג ב מיי פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין המקדשין הלכה י"ג:

י"ד ב מיי פ"ו מהלכות תרומות הלכה א:

כ ה מיי פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה י"ב:

כא ו מיי שם הלכה טו:

רבינו חננאל

וכר' אלעזר אמר רבי אושעיא דאמר כל מקום שאתה מוצא שני לאזין וברת [אחר] כגון המפטם והסך שכן המשחה שנאמר על בשר אדם לא יסך ובמתכונתו לא תעשה כמורה קדש הוא הנה ב' לאזין ובתי' איש אשר ירקח כמורה ואשר יתי ממנו על זר ונכרת מעמיו הנה כרת על הרוקח ועל הנותן על זר (כי כל) [כל כין] האי גזוּגא חלוקין הן לקרבן. ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה מלמד שאין אשה טמאה עד שיצא (ממנה) [מדרו] דרך ערותה. הבא למקדש טמא אזהרתיה מולא יטמאו את מחניהם עונש את (מקדש) [משכן] ה' טמא ונכרתה. טמא שאכל את הקדש עונש שנאמר והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה. אזהרה ריש לקיש אמר מבבל קדש לא תגע. דייק [מקדש] לא תגע א' תניא כותיה בכל קדש לא תגע אזהרה לאוכל או אינו אלא אזהרה לנוגע ת"ל בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבוא מוקיש קדש למקדש מה מקדש דבר שכתב בו נטילת נשמה והיא כרת מפורש בביבמות פרק הערל (דף נו. ע"ש) אף קדש דבר שכתב בו נטילת נשמה והוא כרת למעוטי נגיעה דלא אשכחנ דכתי' ביה כרת. והא דאמר ריש לקיש טמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דם לוקח דייק מבבל קדש. ועוד דייק מדאפקא רחמנא לאכילה בלשון נגיעה מיכן לנוגע בקדש והוא טמא לוקח. ור' יוחנן לטעמיה שנאמר והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ואינו ראוי לאכילה אלא לאחר זריקה דאי לפני זריקה למה לי משום טומאה חיפוק לי' אכתי לא נראה לאכילה. כל לא תעשה שקדמו עשה לוקח עליו

- ↑ צ"ל דייק מקדש לא תגע דהוא אזהרה לאוכל ונטילת כוונתה וכו'.

יד:

ההוא לתרומה הוא דאיתא. ותימה דהיכן מזינו חומר בתרומה מבקדשים דבכל קדש לא תגע מוקי לה רבי יוחנן לנגיעת תרומה אלמא לקי וצנגיעה דקדש לא לקי ומירץ הר"ר שלמה מדרזי"ש

נ"ע דהכי קאמר ההוא לנגיעת תרומה הוא דאחאי לאשמועינן דפוסל תרומה עד מלאת ימי טהרה שהיא כטבול יוס ולא קאמר דאיכא מלקות צנגיעת תרומה אבל מכל מקום קשה דאיך קאמר רבי יוחנן דקרא דכתיב ציה קדש דמייירי לתרומה וי"ל משום דגבי האי קרא כתיב עד מלאת ימי טהרה וצקדשים תריך לאוקמה בתרומה דלקדשים נפקא לן מגזירה שזי דטומאתו טומאתו גמיר ליה: **ב"ל** לא תעשה שקדמו עשה לוקין ע"יו. תימה דהא לאו דגזילה שקדמו עשה דוהשעי הגולה אשר גזל וספ"ה אין לוקין עליו וי"ל דשאני גבי לאו דגזילה שאין לקיים העשה אלא לאחר שגולה והלכך לאו שניתק ^(ט)מעליו הוא אבל קדמו דקאמר הכא לאו דוקא קדמו אלא היינו ^(ס) דשייך העשה קודם שעבר הלוא: תנינא

עונש כתיב ^(א)והנפש אשר תאכל בשר תאכל ^(ב)ואזהרה מגין ריש לקיש אומר ^(ג)בכל קדש לא תגע רבי יוחנן ונכרתה אלא ^(ד)ואזהרה מגין ריש לקיש אומר ^(ה)בכל קדש לא תגע רבי יוחנן ואומר תני ברדלא אתיא טומאתו וטומאתו כתיב הכא וטומאתו עליו ונכרתה וכתיב התם ^(ו)טמא יהיה עוד טומאתו בו מה לחלן עונש ואזהרה אף כאן עונש ואזהרה בשלמא ריש לקיש לא אמר כרבי יוחנן ^(ז)גזירה שזה לא גמיר אלא ר' יוחנן מאי טעמא לא אמר כריש לקיש אמר לך ההוא ^(ח)אזהרה לתרומה וריש לקיש אזהרה מנא ליה נפקא ליה ^(ט)מאיש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב ^(י)דאי זהו דבר שהוא שזה בזרעו של אהרן הוי אומר זו תרומה ואידך ההוא לאכילה והא לנגיעה וריש לקיש האי בכל קדש לא תגע להכי הוא דאיתא ההוא מיבעי ליה לטמא שנגע בקדש דאיתמר ^(יא)טמא שנגע בקדש ריש לקיש אומר לוקה רבי יוחנן אומר ^(יב)אינו לוקה ריש לקיש אומר בכל קדש לא תגע רבי יוחנן אומר אין לוקה ההוא אזהרה לתרומה הוא דאיתא טמא שנגע בקדש מדאפקיה רחמנא בלשון נגיעה ^(יג) ^(יד)אזהרה (לאוכל) אנתקוש קדש למקדש ואכתי להכי הוא דאיתא ההוא מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דמים דאיתמר טמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דמים ריש לקיש אומר רבי יוחנן אומר ^(טו)קרא טומאתו וכו' כתיב טומאתו לאחר זריקה הוא דכתיב ההיא מבבל קדש נפקא תניא כוותיה דריש לקיש ^(טז)בכל קדש לא תגע אזהרה לאוכל אתה אומר אזהרה לאוכל או אינו אלא אזהרה לנוגע ת"ל בכל קדש לא תגע ואל המקדש וגו' מוקיש קדש למקדש מה מקדש דבר שיש בו נטילת נשמה אף ^(טז)כל דבר שיש בו נטילת נשמה ואי בנגיעה מי איכא נטילת נשמה אלא באכילה אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ^(טז)כל לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו אמרו

תרומה: **טמא שנגע בקדש** כו'. תירוץ הוא דמתרץ ר"ל: **מודאיפקא קדש למקדש**. בזהאי קרא בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא ודרשין לקמן מה מקדש יש בזהאחרתו נטילת נשמה שהצא אל המקדש טמא בכרת אף אזהרת קדש דבר שיש בו נטילת נשמה והיינו אכילה שעונש עליה כרת דליו צנגיעה ליכא כרת: ר' יוחנן **לעעמיס**. דאמר אזהרה לאוכל קדש בטומאתו נפקא מטומאתו טומאתו וההוא וטומאתו עליו דכתיב צעונש דקדש לאחר זריקה הוא דתניא בתורת כהנים (א' פרשה טו) ומיייתין לה ביבמות (דף כ"ג) יכול יהו חייבין עליו משום טומאה קודם זריקה תלמוד לומר [ויקרא ז'] כל טעור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר וגו' הניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה שאין ניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה: **ההוא מצבל**. מרצויא דבכל דריש ריש לקיש אף לפני זריקה: **סניא כריש לקיש**. דליף אזהרה לטמא שאכל את הקדש מצבל קדש לא תגע: **כל לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו**. הא אתא לאשמועינן דאפילו למאן דאמר לאו הניתק לעשה אין לוקין עליו כדתניא ^(ט)לא תותירו והנותר תשרפו (שמות יב) בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו שנתק הכתוב את העשה להיות ענשו של לאו ותקונו לומר לא תעשה כך ואם עשית עשה זאת והפטר ואשמועינן רבי יוחנן הני מילי עשה הצא אחר הלוא שאין אתה יכול לקיימו אלא לאחר עבירת הלוא אבל עשה שקדם את הלוא ואתה יכול לקיימו קודם עבירת הלוא אין זה ניתוק הלוא ואפילו תקיימנו אחר עבירת הלוא לא נפטרם מן המלקות:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

מאחסותו דרישא. דמלי למכתב כי יקח את בת אציו או בת אמו: **למפטס וסך**. דהוו נמי שני לאזין וברת אחד והוצרך לנו לחלק ציניהם כמו שהוצרך חילוק צעריות אם אינו ענין כאן תנאו ענין להו: **ג"ג** לה לפך שיטפא ההוא מיצעי ליה לחלק כרת **למפטס וסך ואידך**

סבר לה כר"א א"ר הושעיא כו' ואיצעיס אימא נפקא ליה מואיש אשר ישכב את אשה דוה וגו' ואידך ההוא מיצעי ליה כו'. והכי פירושא ואידך ס"ל כר"א דאמר עלה שהלאזין מחלקין למטאות ועל מפטס וסך אמרי' במס' כרימות (דף ג.) שהן שני לאזין על צד אדם לא יסך וצמתכותו לא תעשו כמורו (שמות ז') וברת אחת איש אשר יקח כמורו ואשר יתן ממנו וגו' (וי' חילוק מטעו') ציניהם שהלאזין מחלקין למטאות וכיון דאיתו להכי צעריות נמי לא צעי חילוק עלה ולא מנטרין ליה למרשז אל אשה דלגיל ואיתתה ליה עיקר קרא דכרת בלחותו לדונו בכרת ולא במלקות ולחותו דסיפא לחייבו על אחותו שהיא אחות אציו ולחותו אמו ואחותו דרישא לחייבו על אחותו בת אציו ובת אמו לומר שאין עונשין מן הדין. ואיצעית אימא אי נמי לא סבר לה לרד' אלעזר נפקא ליה חילוק צעריות מן ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגו' דכתיב ציה כרת ימירא לומר שחייבין עליה לעצמה וממנה תלמד כל הכלל ואם אינו ענין לגופה דהא נפקא לן מולא אשה לחלק על כל אשה תנאו ענין לשאר שני לאזין וברת אחת כגון מפטס וסך: **שיאא מדוה דרך ערוסה**. דלפוק ליה דופן דלא: **אלא אזהרה מגלן**. דכך דרש למימר מבקדשים לא יאכל וגו' ^(א)דלא מייירי בקדשים אלא בתרומה דכתיב ציה איש איש מזרע אהרן דבר השוה צורעו של אהרן ומוקמינן ליה (ויבמות עד.)

בתרומה שהיא שוה בלגשים וצנשים ואף החוזרת שאינה חוזרת לחוה ושוק חוזרת לתרומה: **מצבל קדש לא תגע**. ודרשין ליה לקמן אזהרה לאוכל: **סני צידלא**. שם חכס: **כתיב וטומאתו עליו**. בטמא שאכל את הקדש וכתיב עוד טומאתו צו צבא אל המקדש **טמא: גזירה שזה לא גמר**. ולא למדה מרצו: **שזשו צורעו של אהרן**. בלגשים וצנשים אבל קדשים אינן נאכלין אלא לצורכים. וכי תימא איכא חוה ושוק ליתא בזהורת כגון אלמנה וגרושה וזרע אין לה דאמר מר חוזרת לתרומה ואינה חוזרת לחוה ושוק והכי מפרשין לה ביצמות (דף פו.): **ההוא אזהרה לתרומה**. לנגיעת

תרומה: **טמא שנגע בקדש** כו'. תירוץ הוא דמתרץ ר"ל: **מודאיפקא קדש למקדש**. בזהאי קרא בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא ודרשין לקמן מה מקדש יש בזהאחרתו נטילת נשמה שהצא אל המקדש טמא בכרת אף אזהרת קדש דבר שיש בו נטילת נשמה והיינו אכילה שעונש עליה כרת דליו צנגיעה ליכא כרת: ר' יוחנן **לעעמיס**. דאמר אזהרה לאוכל קדש בטומאתו נפקא מטומאתו טומאתו וההוא וטומאתו עליו דכתיב צעונש דקדש לאחר זריקה הוא דתניא בתורת כהנים (א' פרשה טו) ומיייתין לה ביבמות (דף כ"ג) יכול יהו חייבין עליו משום טומאה קודם זריקה תלמוד לומר [ויקרא ז'] כל טעור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר וגו' הניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה שאין ניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה: **ההוא מצבל**. מרצויא דבכל דריש ריש לקיש אף לפני זריקה: **סניא כריש לקיש**. דליף אזהרה לטמא שאכל את הקדש מצבל קדש לא תגע: **כל לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו**. הא אתא לאשמועינן דאפילו למאן דאמר לאו הניתק לעשה אין לוקין עליו כדתניא ^(ט)לא תותירו והנותר תשרפו (שמות יב) בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו שנתק הכתוב את העשה להיות ענשו של לאו ותקונו לומר לא תעשה כך ואם עשית עשה זאת והפטר ואשמועינן רבי יוחנן הני מילי עשה הצא אחר הלוא שאין אתה יכול לקיימו אלא לאחר עבירת הלוא אבל עשה שקדם את הלוא ואתה יכול לקיימו קודם עבירת הלוא אין זה ניתוק הלוא ואפילו תקיימנו אחר עבירת הלוא לא נפטרם מן המלקות:

^[פירוש] **מוסף רש"י**

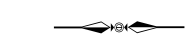
מסורת הש"ס

- ↑ כרימות ג. (ג) נדה מא'. (א) וצמים ג. (ד) מועין עפמ"ש מוס' שבת לו. ד"ה ג"ש. (ס) שבוטות ז. ויבמות עה. (ו) ויבמות עד. (ז) וצמים ג. (ח) רש"י אזהרה מדאיתקוש, (ט) רש"א אחיא, (י) יבמות עה. (וצמים ג.) (כ) רש"א קדש. (ל) ויקרא כב, (מ) ונעיל ד. (נ) צ"ל מחליו,

תורה אור השלם

- ↑ ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערוסה את מקרה הערה ודיא גלתה את מקור דמיה ונכרתו שניהם מקרב עקם:
- ↑ ויקרא כ יח 2. כל הצנע בבת בנפש האדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן יי' טמא ונכרתה הנפש ההוא משקאל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יידיה עוד טמאתו בו. במדרב יט יג
- ↑ מזכר עד נקבה השלחו אל מחוץ לפנה"ה תשלוחים ולא יטמאו את מחניהם אשר שאין ביה פתוחים:
- ↑ והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר ליי וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ויקרא ז כ 5. ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי סקרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי סקרה:
- ↑ ויקרא יב ד 6. איש איש מזרע אהרן ויהא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר והצנע בכל טמא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע:
- ↑ ויקרא כב ד

גליון הש"ס

גמ' כל לא תעשה שקדמו עשה. עי' פסחים דף לה ע"א מוס' ד"ה לא מואיל:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' סבר לה כר' אלעזר: (ב) שם ואיצעית אימא נפקא ליה מואיש כ"ל ומצות לא סבר לה כר' אלעזר נמחק: (ג) שם ואזהרה לאוכל איתקש קדש וכו' לטמא שאכל בשר קדש לפני זריקת. יצ"ב פ"י אי תמנת טמא שאכל קדש מקרא אחרינא נפקא לן אימור לן בכל קדש לא תגע לילף מיה אף לפני זריקה דלי לגופא אתא לטמא שאכל קודש אי"כ מהרי"י מתי לילף מניה נמי לפני זריקה: (ד) רש"י ד"ה ג"ג וכו' יתן ממנו וגו' אם כן חילוק מטאות ציניהם: (ה) תוס' ד"ה כל וכו' לאו דוקא קדמו אלא היינו לומר דשייך העשה:

^[1] תרומה הוא דאיתא

^[2] תרומה הוא דאיתא

^[3] תרומה הוא דאיתא

^[4] תרומה הוא דאיתא

^[5] תרומה הוא דאיתא

^[6] תרומה הוא דאיתא

^[7] תרומה הוא דאיתא

^[8] תרומה הוא דאיתא

^[9] תרומה הוא דאיתא

^[10] תרומה הוא דאיתא

^[11] תרומה הוא דאיתא

^[12] תרומה הוא דאיתא

^[13] תרומה הוא דאיתא

^[14] תרומה הוא דאיתא

^[15] תרומה הוא דאיתא

^[16] תרומה הוא דאיתא

^[17] תרומה הוא דאיתא

^[18] תרומה הוא דאיתא

^[19] תרומה הוא דאיתא

^[20] תרומה הוא דאיתא

^[21] תרומה הוא דאיתא

^[22] תרומה הוא דאיתא

^[23] תרומה הוא דאיתא

^[24] תרומה הוא דאיתא

^[25] תרומה הוא דאיתא

